

Áldozat

Egy fiatal nő vezette a nyomozást. Először ránézésre is jóval azután kerülhetett a rendőrséghez, hogy én eljöttem onnan, úgyhogy nem is törtem a fejem közös témákon. Szívesen megkérdeztem volna persze, megvan-e még az én szűköcske, füstös, kávészágú irodám, ahol a költségtérítési papírokat töltögettem meg a kiutalásokat rendeztem a kis vaskazettából egy életem át, de épp elégszer láttam, hogy állnak az újak az olyan civilhez, aki bennfentesnek hiszi magát, és rájuk tapad. Különben a régié is úgy álltak, csak engem azok nem oda sorolnának még ma sem. Örültem volna egy öreg zsarunak, akit ismerek, de az olyanok már mind visszavonultak. Aztán végül ez a nő tapadt énrám, hogy emlékeztessem a felelősségre, ami még akkor is együtt jár azzal, hogy a belüghöz tartoztam, ha elmúltam hetven és tíz éve nyugdíjban vagyok már. Régebben annyit nevettem az akkori nyomozókkal, hogy mindig kilötyögtettem arra a hitvány asztalra a kávé. Tele voltak hülye történetekkel a nyomozásaikról. Kiszínezték persze, tudtam akkor is én, de volt érzékük meg stílusuk hozzá, hogyan csinálják. Most meg lefőztem a kávéét ennek a nőnek, hogy igyon valamit, de meg a szám íze is elromlott, ahogy beszélni kezdett.

Persze már mindjárt az elején is járt itt a házukban. Mert hát nekem a szomszédaimról volt szó, és ugye amúgyis sokkal jobban érintett voltam a többiekénél, ezért rögtön kikérdezett, csak akkor még úgy futólag került szóba a rendőrségi múltam. Azóta tudom, hogy a nő már akkor is feltételezte arról a gyerekről, hogy ő a tettes. Én ugyan nem gondoltam róla, és akkor még a nőről sem, hogy ezt forgatja magában. Később bántam is, hogy elsőre olyan szétszórtam beszéltem. De szerintem meg lehetett engem érteni. Ez egy kis hely, még az újonnan itt építkezőkkel együtt se vagyunk sokan. Aztán az ilyen közegben mindig sokkal megrázóbb a vérontás. Ezt még csak nem is onnan tudom, hogy mondjuk a rendőr kollégáim között ráragadt. Mert figyeltem én a dolgokra azok alatt az évtizedek alatt, sok mindent láttam és hallottam tőlük, nem csak a hülyeségeiket. De azt nem onnét tudtam, hogy az ellenségeskedés, a félelem, a bizalmatlanság, a gyanakvás ilyenkor elemeire robbantja a legösszetartóbb közösséget is. Mégse tudtam belenyugodni, hogy mindenfélét elkezdtek összebeszélni erről a gyerekről, hogy majd a felesége fülébe jusson, vagy a fiukéba, amikor akkora lesz. Azt gondoltam, létezik még tisztelet meg becsület az emberekben, ha máshol nem is, de itt minálunk legalább. Csak hát a mi telepünk sem olyan már, mint rége volt.

Kertvárosnak mondják a mi utcáinkat most már jóideje, de ha megnézi, még mindig láthatja a valamikori szőlőskertet meg tanyák elrendezését az udvarokon. Persze a régi birtokok elaprózódtak, mert kilencven után munkanélküli meg rokkantnyugdíjas lett majdnem mindenki itt is, és a frissen belterületnek átminősített földjüket, amit igazából még a nagypajuk, apjuk sze-

dett össze és őrizgetett, felparcellázták és eladogatták építési teleknek. Már amenynyit lehetett, mert keresztutcák hiányában a hátsó fertály mindenkinek a nyakán maradt. Nem nyílt oda bejárás ugye, sehonét, csakis az udvarról. És az még mindig jókora darab az itteni régi telekkönyvezés miatt. Biztos észrevette, hogy itt sokkal nagyobbak a telkek, mint a szomszédos városrészen, amelyik tényleg eleve kertvárosnak épült. És azzal együtt is mennyivel olcsóbbak a lakások minálunk. Pont azért, mert az ekkora kert haszonnak már kevés, tehernek meg sok még mindig. Főleg, hogy a régiéik közül az öregek maradtak itt, a gyerekeik, a legélhetősebbek kivételével, beköltöztek a városba az eladott telkek árából. Menne az idősebbje is, de nem kellenek senkinek az ilyesmi régi házak. A bontással csak a baj van, üres telek meg akad még mindig.

A mi portánk, láthatja, most is megvan még vagy ötszáz négyszögöl. Épp elég, de tavalýig az a hátsó rész is hozzá tartozott, és úgy meg több, mint a duplája volt. Valamikor azt gondoltam, hogy majd elbírnak vele ketten, vagy akár magamban is, csak mire oda jutottunk, hogy itt élhetünk, napról napra kevésbé ment az erőlködés. Megfogadtam aztán ezt a fiatal gyereket a kerti meg a ház körüli munkákra. Megengedhetük magunknak, mert én a nyugdíjam mellett még ma is könyvelgetek kisebb vállalkozásoknak. Ebből fizettem a feleségem gyógykezeléseit is. Először a senior állományra gondoltam, mert közülük többen belefogtak személy- meg vagyoni, vagy őrző-védő vállalkozásokba, de aztán láttam, hogy mivé váltak ezek a tisztességes emberek, akik mégiscsak a rendet őrizték, és szép lassan kihátráltam az ügyeikből. Maradok inkább a szippantósnál, a teherfuvarozónál, meg a kisérszerelőnél, nem hiányozik már nekem a mocok, meg hogy a lelkiismeretemmel játsszak, gondoltam még akkor. Ennek a gyereknek is én könyveltem, de grátisz, hogy majd ha rendesen beindul neki, csak akkor fizessen, úgyhogy tudom, micsoda semmi kis pénzeket keresett azzal a sok küszködéssel. Nem volt egy atomfizikus, de keményen, becsületesen dolgozott, és nagyon is tisztességesen éldégt. Csak esélye sem volt rá, hogy rendesen beinduljon neki. Egyről a kettőre nem tudott előrejutni, csak éppen talpon maradni. Mert ugye télen nagyon kevés munkája akadt. És ebben a rossz, rongy kis vályogházban laktak. Hát nézzen rá, milyen lelombozó. De ő tele volt léttel, optimista terveket forgatott folyton a fejében. Hogy nagy házat épít ennek a helyére. Ez volt neki az első minden körülményben. Hogy kitanul ezt meg azt, kisgépeket szerez és szerel össze, mit tudom én. Mind a munkával álltak kapcsolatban. Három év alatt sose hallottam tőle egy csalódott szót se.

Az öregasszony nem itt lakott. Övé volt az első ház a sarkon, itt kettővel lejjebb, és ő adta el a közöttünk lévőnek ennek a gyereknek. Láthatja, hogy teljesen egyforma ez a két ház. A szélső az apjáé, a másik meg az apja testvéréé volt. De az apjában lomokat tartott, ő a másik utcán élt. Épp a régi kertünk hátsó szomszédjában, amit mutattam, hogy már eladtuk. Ott is ölték meg, a mostani házukban. Mert oda ment férjhez, ide csak a kertet művelni járt át. Egyedül ő művelte a nagy, hosszú kertet az egész fer-

tályon, még azután is, hogy megözvegyült. Öregasszony, azt mondom, pedig egy napon született velem. Ismertem gyerekkoromtól. Igaz, hogy én nem itt nőttem fel, a feleségemmel csak a nyugdíj után költöztünk ki, de a telek a nagypamé volt, itt laktak a mamával a régi házban, utána apám művelte, utána én a feleségemmel. Sokat voltam itt kiskoromtól kezdve. Ezért is számítottam az őslakosokhoz magamat. Hogy most ezzel a hülye szóval mondjam, úgyis érti. De szóval ismerem mindenkit én itt, apjukat, nagypajukat is. Annak idején nagypamém még szoba is hozták nekem ezt a lányt. Akkor ugyan az ő sarki, nagyon rongy kis parasztházukhoz itteni mércével mérve kicsi föld tartozott, mert szélte nem volt, csak hossza, de azt is lehetett tudni, hogy a közös szomszédunkban a gyermektelen nagybácsió is az övé lesz, és úgy már jobban festett a dolog. Egybenytíni a három portát. Akkor még az a két udvar, ami most a miénk után következik a soron felfele, ide tartozott, azoknak az eladásából tudtuk átépíteni a régi házat a mai igényeknek megfelelően. Szóval erre az öt mostani portára kell gondolni. Hát ennek lassan ezer éve, de már akkor se úgy ment, hogy a nagyszülők így leboltolják. Úgyhogy elmondták ezt, de azzal abbamaradt szerencsére. Csúnya, kancsal lány volt, és a kancsiságtól furó rosszindulatot sugárzott a képe. Olyan csúnya meg rosszindulatú is maradt egész életében.

Amikor először megkérdeztek a rendőrök, hogy tudok-e róla, volt-e haragosa, nem is tudtam, mit feleljek nekik. Soroljam fel mindet? És kivel is kezdjem, ha egyszer tisztában vagyok vele, hogy az mindig gyanús lesz? Mondtam már, hogy kicsi tér meg kicsi közösség, de igazából kétféle oszlik ez a kevés lakosság is. Vagy jobban mondva legalább kétféle. Mert vagyunk mi, az őslakosok, ha már az előbb így mondtam, meg vannak az újonnan építkezők. Hát, ez az újonnan szó is érdekes, mert van, aki harminc éve költözött ide lassan, de nekem akkor is új. Ezekkel gyakorlatilag semmi kapcsolatunk nincsen, és nincsen nekik se egymással. Nincsenek itt rokonaik, ismerőseik. A városban dolgoznak, bent járnak iskolába a gyerekeik, munka után vagy hétvégekre meg elvannak a maguk udvarán, nem járnak ki szinte sehova. Na, nekik talán nem volt különösebb bajuk az öregasszonnyal, de másnak mindenkinek. Bár tulajdonképpen nekik is volt, csak szerintem nem is tudtak róla.

Ez a gyerek volt itt az egyetlen új lakó, aki megmelegedett a régiéik között. Abban a reményben jöttek ezek ide a feleségével meg a kisgyerekekkel, hogy épp a város szélén vetve meg a lábuk, bent valamelyik gyárban akad neki munka. Csak hát nem akadt. A tanácsra biztos elmelehetett volna ő is, tudja, sárgamellényesnek, de akkor már inkább elkezdett ház körüli meg kerti munkákra vállalkozni. Láttam a rációt a dologban, mert ugye ezekben a sokat emlegetett nagy kertekben mindig akad tennivaló, ha más nem, le kell nyírni a fűvet, mert megeshi a gaz két hét alatt, ki kell vágni a kórhadat fát, a jót metszeni, permetezni. Az aktív korúaknak munka után, ugye, ki tudja, mennyi erejük marad rá, a másik fele meg nyugdíjas, annak már nincsen is, amiből

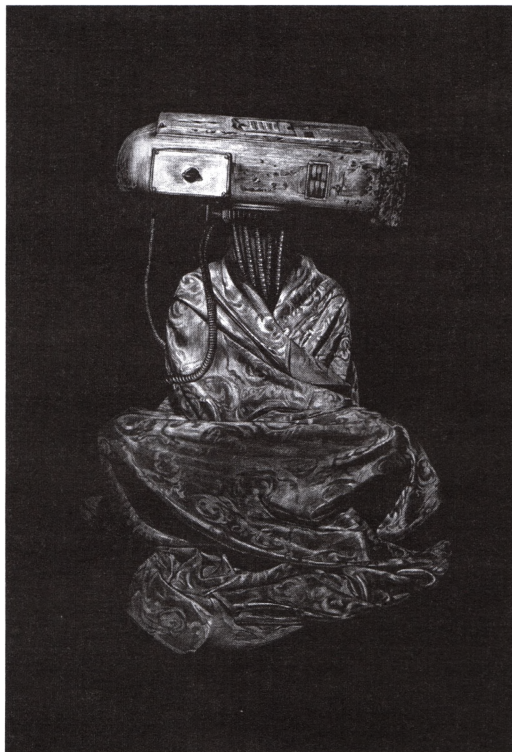
>>>>> folytatás a 14. oldalon

maradjon. Ereje, úgy értem mármint. Bár az ilyennek pénze sincs mindnek a segítségére.

Nekem volt, mondom. Miután a feleségem beteg lett, egyre kevesebbet fogtunk föl a kertből, aztán meg semmit, de a gaz akkor is nőtt. Amúgy is megsajnálta ezt a gyereket, hogy azt a régi rossz parasztházat rásózta ez a kancsal öregasszony, akit itt mindenki utált. Hogy ott fagyoskodik meg görnyedezik ennek a gyereknek az a helyes kis felesége, a karonülő kisgyerekük meg ki tudja, mit szed ott össze. Széjjel volt repedve az a ház már mióta. Beöntette a repedést még az eladás előtt az öregasszony, de az ilyesmi akkor is ott marad azon a rongy vályogon. Meg az egér, a férgek, a víz. Hát még mikor megtudtam, hogy mikkel tömte tele a fejét az a vén dög. Mert sokat beszélgettem én ezzel a gyerekkel, hogy itt dolgozott, meg-megállt cigiszünetre, ilyenek. Láttam, hogy nem nagyon okos gyerek, vagy hogy mondjam inkább, hogy nem lát át a mások hazugságain, nem tud mit kezdeni a számító alakokkal. Hogy naiv, hogy mindent elhisz, amit mondanak neki. Dolgos és kitartó, de hiszékeny és, hát, ahogy mondtam, nem atomfizikus. Meg hogy mennyire érzékeny és önérzetes. Még aludt is itt nálunk az irodámnak megcsinált kis nyárikonyhában, amikor aztán kiüzte hazulról valami veszekedés. Én nem kérdeztem erről, ő meg, mondom, sose mondott egy rossz szót se, de nyilván a felesége meg ő se voltak mindig türelmesek a szegénységben. Aznap is nagyon összevesztek, ugye, amikor ez az egész történt.

Abban volt a nagy reménye ennek a gyereknek, amit az öregasszony mondott neki, hogy a kertjéből kifutna egy, de talán kettő telek is, amit ha leválaszt és összközművesít, olyan áron adhat el, hogy azon bőven bejön a maga telkének az ára is, meg az építkezésre való is. Azt se tudtam, hova nézzek, mikor ezt meghallottam. Volt pofája ezzel kecsegtetni ezt a gyereket, csak vegye meg azt a szart végre tőle, mert a fiai már rágták a fülét az örökségért. Közben meg az egész utca azért kínlódott a nagy kertekkel, mert ez a süket kancsal vén majom, akinek a földje végigfut a főút mellett, annyiról se volt hajlandó lemondani, amennyin nyitni lehetne egy új keresztutat. Hát mennyi az, három vagy négy méter talán az egészből. De ha öt, akkor is marad még neki háromszázkilencvenöt. A másik oldalon már az erdő van, ahonnan az őzek is bejárnak, ott nem lehet ilyet, csakis erről, egyedül rajta múlt mindig is ez a dolog. Ő meg nem és nem. Veszekedett vele az egész utca, de hiába. És akkor még ezzel bolondította el ezeket a szegényeket. Az is ráfért a képére, hogy elhívja dolgozni ezt a fiút magához, de csak hébe-hóba fizesse ki, meg lealkudja a bérét, mert szerinte van még a hála is a világon. Az ő drága nagybátyja házáért meg földjéért cserébe. Hát engem az agybaj kerülgetett, nem tudtam hova tenni a haragom, amikor meghallottam.

És akkor még a nyomozónő is erre a gyerekre szállt rá. Furcsa dolog ez, hogy mindenkiről mindent tudni az embernek. Került volna nekünk közös témánk, mikorra másodjára is eljött, mert az öreg rendőrök megmondták nekem, ki az apja, ismerem,

tudták, az is rendőr volt. Csakhát ebből mindjárt megértettem azt is, hogy inkább akkor ne kerüljön mégse. Ne kelljen nekem mondanom semmit se inkább az ő apjáról. Akkor már azt se csudáltam, amiket a fémre olvasott, meg azt se, hogy milyen a gondolkodása, mert azok alapján, amiket odabent láttam, kiismertem, mihelyst belekezdett. Mondhatom, nem vallott valami nagy koponyára az se. Mint az apja, ez is úgy gondolkodott. Az ilyen kisközösségekben tiszta sor, hogy mindig a kintről jött a gyilkos. Pofonegyszerű. Az nem kötődik senkihez, annak nem drága a bizalom, ami az ilyen helyeken élőket összefűzi, mert vele úgyis bizalmatlanok, kívül marad a körön, és így tovább. Nem kell hozzá rendvédelmi diploma, hogy így gondolkozzon az ember. Hát az ilyennel nekem kétszeresen se legyen közös témám.

Én nem mondtam a gyereknek, hogy átvágták, ne tőlem tudja meg. Nem volt szívem hozzá. De hát járt ő másokhoz is. Beszért ő mindenkinek mindenfélét magáról. Mert nyílt szívű gyerek volt. Néha az asszonnyal meg a gyerekkel is ájtott. Nem utálkoztak azok a betegségszagtól sem, be mentek megmutatni magukat a feleségemnek is. Csak hát nem mindenki gondolkodik itt úgy, mint én. Úgy értem, nem csak erről, semmiről se. Különböző kormányon is más lenne, de ezt most hagyjuk. Azt már nem tudom, hogy a rendőrség hintette-e el az utcában, hogy a gyerek csinálta, vagy fordítva történt, de egyszer csak mindenki erről beszélt. És mindenki tudta, hogy milyen jó oka volt rá. Mert mindenki beszélt vele erről, mindenki meghallgatta az ő történetét, és ő is meghallgatta mindenkiét az öregasszonyról. Hogy ilyen meg olyan utálatos, meg kiállhatatlan fősvény. Még a lélekharang se szólalt meg, már elkezdtek a tervezést egyből a hátsó kertek eladásáról újra, mert az asszony gyerekei a világ másik felén élnek, és köpnek erre az egész telepre itt. De arra nem, hogy egy telket adnak-e el, vagy kettőt, esetleg harmat. És talán magukkal is elhitették, hogy csakis ennek a gyereknek volt oka egyedül rá.

Hát én aztán megmondtam, hogy amikor az egész történt, a gyerek itt volt, itt dolgozott a ház körül nálam, még itt is aludt éjjel, mert úgy összevesztek, hogy nem akart hazamenni. Ezért is csinálta itt nálam. Pedig milyen sokáig beszélgettünk. Kiszálltak megint a nyombiztosítók is, mint korábban, megmutattam az ágyat az irodámban. Találtak hajszálat tőle a párnán. Vagy ki tudja mit, valamit, amiről azonosították. A nő meg csak beszélt és beszélt nekem a felelősségről meg a hamis tanúzásról, meg az apja faszáról. Hogy én most mást mondok, mint előszörre. Hát persze előszörre se mondtam volna mást, ha egyenesen elmondja, amit gondol, és nem kellett volna azt hinnem, hogy egy szerencsétlennek az életében akar valamért turkálni. Ezt meg is mondtam neki. Magamban meg azt ismételttem végig közben, hogy menjen a jó anyjába. Hogyne lenne ott a gyerek ujjlenyomata. Még a szobát is vele festette le a tavaszon.

Én vágtam le a gyereket a kötélről, itt hátul, a kertem elejében, a fás színben. Még akkor nem tudtam, hogy a másik utcán is történt valami. A kertszomszédunkban. Már közben is sírtam, ameddig ott képeskedtem. Valamiért arra gondoltam közben, hogy csak fel ne ébredjen a betegágyában a feleségem. Elképzelésem se volt, hogy mondjam el a helyes kis asszonykának a szomszédban. Akkor még nem tudtam, hogy mindjárt nála is, meg nálam is rendőrök lesznek. És hogy az utca akarja eldönteni majd ezt az egészet, azt meg el se hittem volna senkinek.

Hát így. Mindenki szégyellheti magát, mégse szégyelli senki más, csak egyedül én, meg ennek a gyereknek a felesége. Meg majd a fiuk fogja, amikor elég nagyra megnő. De ő talán mégsem. Mert hát végülis nem maradt az apja nevének az egész. Járt aztán a nyomozónő itt többek nyakára még sokáig. Akadnak azért kallódó fiatalemberek, akik isznak, és olyankor ki tudja, mi ki nem telik tőlük. Volt, aki nekem is megmonda, hogy mit kavarom itt a szart, de még csak visszavágni se volt kedvem az ilyeneknek. És persze hozzám is sokszor benézett még. Reménykedett, hogy a feleségemmel is beszélhet, hiába mondtam, hogy két éve nincsen eszén már. Az egyetlen reakciót csak ez az asszonyka meg a kisfiú váltotta ki belőle, mikor még a gyerek életében néha ájtottak hozzánk. Olyankor láttam mosolyogni a feleségemet. Tudni a világról.

Azután mégiscsak elvállaltam, hogy könyvelek az egyik régi nyomozó biztonsági cégének. Egyrészt mert jobban is fizet ez az egy, mint az összes többi. Na persze a munka is olyan. Másrészt mert neki még mindig maradt nem is olyan kevés befolyása. És akkor ez az egész nyomozás is elcsendesedett. Ennyi áldozatot nekem még megért a dolog. Na nem az óslakosság miatt, ahogy mondtam az elebb, na nem óértük. Többet ómiattuk én már semmit. Részemről ennyi volt a közösködés. Ha lehetne olyan, odaadnám a nyugdíjamat, a keresetemet, meg a kert árát egészben, csak gyógyítsák meg a feleségem. Akkor legalább volna, akihez szólhatnék a világon. De így nem lesz. Maga se jön ide még egyszer, hogy megint megkérdezzen. Annyira nem érdekes ez az egész, ugye?